

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ชาวทาง

การเสด็จพระราชดำเนินของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมทางหลวง
ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๔๑

งานที่หาเพื่อประโยชน์อันยิ่งยงของแผ่นดินอย่างแท้จริง แม้จะไม่มีผู้ใดรู้เห็นหรือออกอ่องสรรเสริญก็ตาม แต่ผลของงานที่ปรากฏเป็นความเจริญมั่นคงของประเทศชาตินั้น เป็นสิ่งที่ผู้กระทำจะชื่นชมยินดีได้ทุกเมื่อ. เจ้าน้ำที่กรมทางหลวงทุกฝ่ายทุกคน จึงควรจะได้ทราบตระหนักในประโยชน์ของงานที่หา และภาคภูมิใจที่ได้ร่วมทำในผลงานที่ได้ทำมาทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งจะทำต่อไปในอนาคต.

พระท่านักจิตรลดาหลวง
วันที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

P.59-120†

ตลอดระยะเวลาอันยาวนานแห่งการครองราชย์ พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงคำนึงถึงการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับพสกนิกรเป็นที่ตั้ง พระองค์ทรงมีพระอัจฉริยภาพในการแก้ปัญหาโดยได้พระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมากมายครอบคลุมทั่วประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของพสกนิกรเป็นสำคัญ บนพื้นฐานของความพอเพียง เรียบง่าย ตรงต่อธรรมชาติความเป็นจริง อันเป็นแนวทางที่พระองค์ทรงยึดมั่นมาช้านาน

กรมทางหลวง เป็นองค์กรหนึ่งที่รับสนองเบื้องพระยุคลบาทมาช้านาน โดยมีปณิธานมุ่งมั่นดำเนินตามรอยเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติภารกิจ กรมทางหลวงได้รับพระราชทานพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนแนวพระราชดำริ และพระราชวินิจฉัยให้ก่อสร้าง “วิถี” เชื่อมโยงความเจริญสู่ภูมิภาค เพื่อมุ่งสู่ “ความเจริญ มั่นคง มาสุข และร่มเย็น”

การเสด็จพระราชดำเนินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมทางหลวง ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๔๑

๑. วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๐๑ - เสด็จฯ ทรงเปิดถนนมิตรภาพ กรุงเทพฯ - สระบุรี - นครราชสีมา
๒. พฤษภาคม ๒๕๑๓ - เสด็จเยี่ยมข้าราชการกรมทางหลวงที่ อ.อุ้มผาง จ.ตาก
๓. วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๑๔ - เสด็จฯ ทรงวางศิลาฤกษ์ ถนนรัชดาภิเษก
๔. วันที่ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๑๓, ๓๑ ธ.ค. ๒๕๑๓, ๑๘ ธ.ค. ๒๕๑๔ - เสด็จฯ ตรวจเยี่ยมการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำน่านที่ บ้านปอน กม.๑๐๔ สายน่าน - ปัว - ทุ่งช้าง
๕. วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๔ - เสด็จเยี่ยม จนท.กรมทางหลวงที่ถูกผู้ก่อการร้ายซุ่มโจมตีในการก่อสร้างทางสาย ปง - ดอนชัย - บ้านแอะ ที่โรงพยาบาลเชียงคำ จ.เชียงราย ทรงประดับเหรียญพิทักษ์เสรีชนแก่ เจ้าหน้าที่กรมทางหลวงด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เอง
๖. วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๑๙ - เสด็จฯ ทรงพระสำราญที่หมวดการทางดอยเต่า จ.เชียงใหม่ ในการความควบคุมของแขวงทางลำพูน

๗. วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ - เสด็จฯ เยี่ยมการก่อสร้างทางสายลำปาง-เด่นชัย ของศูนย์เครื่องมือกลลำปาง
๘. วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๑ - เสด็จฯ ทางพระราชดำริสายบ้านวาก - บ้านใหม่ - บ้านแม่ตะไคร้ ในพื้นที่ อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ และ อ.แม่ท่า จ.ลำพูน ทรงพบคณะตรวจราชการของอริบดีเจเลีย วัชรพุกก์ โดยบังเอิญระหว่างทาง
๙. วันที่ ๕ สิงหาคม และ ๖ สิงหาคม ๒๕๒๑ - เสด็จเยี่ยมศาลาแสดงผลภัณฑ์จากไม้ของกรมทางหลวงในงานส่งเสริมศิลปะพิเศษที่สวนอัมพรฯ
๑๐. วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ - พระราชทานเลี้ยงอริบดีเจเลีย วัชรพุกก์ และคณะพร้อมผู้สมรสบนพระตำหนัก ภูพิงศ์ราชนิเวศน์
๑๑. วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ - เสด็จฯ บ้านทาเหนือ จ.ลำพูน ผ่านทางสายบ้านวาก-บ้านใหม่ ซึ่งแขวงฯลำพูน ได้ปรับปรุงแล้วเสร็จ พระราชทานเหรียญหลวงปู่แหวน ภปร. จำนวน ๒๐ เหรียญ แก่ รองอธิบดีประถม บุรณศิริ เพื่อนำไปแจก เจ้าหน้าที่กรมทางหลวง
๑๒. วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ - เสด็จฯ ทางสายสันกำแพง - ออนหลวย
๑๓. วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ - เสด็จฯ ดอยอ่างขาง โปรดฯ ให้อริบดีเจเลีย วัชรพุกก์ และเอกอัครราชทูต หลายประเทศเข้าเฝ้าฯ
๑๔. วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ - โปรดฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สวรรคตภูมิประเทศเพื่อการก่อสร้างทาง ตามพระราชดำริสายบ้านแม่ตะไคร้ - เขื่อนแม่ทา - บ้านห้วยแก้ว ครั้งที่ ๑ พร้อมนายช่างแขวงกรมทางลำพูน (นายพิเชียร เจริญกุลกิจ) หลังจากนั้นในเวลา ๑๘.๐๐ น. ม.จ.ภิศเดช รัชนี้ ทรงนำนายพิเชียรฯ เข้าเฝ้าพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๑๕. วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ - โปรดฯ ให้สมเด็จพระบรมฯ สวรรคตภูมิประเทศพร้อมนายช่างกรมทางหลวง ครั้งที่ ๒ หลังจากนั้นในเวลาเย็นทรงพระราชดำเนินมามีพระราชปฏิสันถารกับคณะ เจ้าหน้าที่กรมทางหลวง (นายพิเชียร เจริญกุลกิจ , นายไพโรจน์ ศรีภิรมย์ และนายประสงค์ ตันมณีวัฒนา)
๑๖. วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๒๓ - เสด็จฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนฯ และพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณฯ โดยทรงขับรถยนต์พระที่นั่งทอดพระเนตรการก่อสร้างทางสายบ้านแม่ตะไคร้-บ้านห้วยแก้ว ในเขต อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ แล้วเสด็จเยี่ยมสำนักงานสนามของแขวงฯ ลำพูน พระราชทานของขวัญแก่ นายช่าง แขวงฯ ลำพูน และเจ้าหน้าที่แขวงกรมทางลำพูน หลังจากนั้นนายช่างแขวงฯ ลำพูน ถวายการบรรยายสรุป
๑๗. วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ - พระราชทานโล่แก่ผู้อำนวยการศูนย์เครื่องมือกลหล่มสัก (นายประพล สมุทธประภูต) ณ พระตำหนักเขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ สมเด็จพระบรมราชินีนาถฯ เสด็จฯ เยี่ยมบ้านกรมทางหลวง ของศูนย์ฯ หล่มสัก ที่เขาค้อ
๑๘. วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๙ - สมเด็จพระบรมฯ ทรงเปิดสะพานติณสูลานนท์ จ.สงขลา
๑๙. วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๗ - เสด็จเปิดสะพานมิตรภาพไทย - ลาว ร่วมกับ ฯพณฯ หนุอ๊ก พุมสะหวัน ประธาน ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)
๒๐. วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๗ - โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จฯ เยี่ยมการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ ไทย-พม่า อ.แม่สอด จ.ตาก
๒๑. วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ - โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จฯ แทนพระองค์ให้อริบดีกรมทางหลวง (นายสนั่น ศรีรุ่งโรจน์) และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของกรมทางหลวงเข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราช กุศลในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติเป็นปีที่ ๕๐ และในโอกาสครบรอบ ๘๔ ปี แห่งการสถาปนากรมทางหลวง ณ ศาลาดุสิตดาลัย สวนจิตรลดา
๒๒. วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๙ - เสด็จฯ ทรงวางศิลาฤกษ์การก่อสร้างทางคู่ขนานลอยฟ้า (บรมราชชนนี) ทรงรับฟังการบรรยายสรุปจากอริบดีกรมทางหลวง (นายสนั่น ศรีรุ่งโรจน์)
๒๓. วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๑ - เสด็จฯ ทรงเปิดทางคู่ขนานลอยฟ้า บรมราชชนนี

หมายเหตุ - นอกจากนี้ยังมีทางสายอื่นๆ อีก แต่ไม่ทราบวันที่แน่นอน สำนักพระราชวังจึงไม่อาจค้นหาภาพ

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๐๑ - เสด็จฯ ทรงเปิดถนนมิตรภาพ กรุงเทพฯ - สระบุรี - นครราชสีมา พิธีเปิดถนนมิตรภาพ สระบุรี - นครราชสีมา อย่างไม่เป็นทางการ ในปี พ.ศ.2500

ในปี พ.ศ.2501 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เสด็จฯ ทรงเป็นประธานในพิธีเปิดการใช้งานถนนมิตรภาพ สระบุรี - นครราชสีมา อย่างเป็นทางการ ณ บริเวณกิโลเมตรที่ 37 ตำบลมวกเหล็ก อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2501

ถนนสายนี้คือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 จุดเริ่มต้นถนนมิตรภาพ แยกจากถนนพหลโยธินที่จังหวัดสระบุรี ผ่านดงพญาเย็น (ชื่อเดิมว่าดงพญาไฟ) ถึงนครราชสีมา และได้สร้างต่อไปถึงสะพานมิตรภาพที่หนองคาย (เขตแดนไทย/ลาว) เป็นทางหลวงที่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาผ่านทางองค์การบริหารวิเทศกิจแห่งสหรัฐอเมริกา (USOM) ในด้านงบประมาณการก่อสร้าง เทคนิควิชาการในการก่อสร้าง นับเป็นทางหลวงสายแรกที่ก่อสร้างถูกต้องตามแบบมาตรฐานการก่อสร้างทางหลวงทุกขั้นตอน และเป็นทางหลวงสายแรกของประเทศไทยที่มีผิวจราจรลาดยางแบบแอสฟัลติกคอนกรีต

เริ่มแรกคณะรัฐมนตรีรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้อนุมัติให้สร้างถนนช่วงสระบุรี-ปากช่อง นครราชสีมา เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2493 เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2498 เบื้องต้นใช้ชื่อว่า **"ถนนสุดบรรทัด"** ส่วนถนนช่วงนครราชสีมา-ขอนแก่น-อุดรธานี-หนองคาย ได้รับการตั้งชื่อถนนว่า **"ถนนเจนจบทิศ"** ก่อนเปลี่ยนชื่อทั้งสายเป็น **"ถนนมิตรภาพ"** เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2500 ใช้เป็นถนนสายหลักสำหรับเดินทางไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสหรัฐได้ใช้ประโยชน์ในการขนส่งกำลังพลและยุทโธปกรณ์ไปยังฐานทัพที่อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงสงครามเวียดนาม

เดิมทีถนนมิตรภาพเป็นถนนแบบ 2 ช่องทางจราจร แต่ปัจจุบันเป็นถนน 2-10 ช่องทางจราจร มีการขยายถนนเป็นถนนแบบ 4 ช่องทางจราจร เมื่อสมัยรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (พระอิสริยยศในขณะนั้น) เสด็จฯ ประทับภายในพลับพลาพิธีและทรงมีพระราชดำรัสในพิธีเปิดถนนมิตรภาพ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ (ภาพจากนายสืบสกุล ศรีณพฤต)

พลับพลาพิธีในคราวพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (พระอิสริยยศในขณะนั้น) เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิดถนนมิตรภาพบริเวณกิโลเมตรที่ ๓๓ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ (ภาพจากนายสืบสกุล ศรีณพฤต)

วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๑๔ - เสด็จฯทรงวางศิลาฤกษ์ ถนนรัชดาภิเษก

08 มิถุนายน พ.ศ. 2514

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์ถนนรัชดาภิเษก ณ บริเวณเชิงสะพานกรุงเทพตัดกับถนนเจริญกรุง

โดยถนนรัชดาภิเษกเป็นถนนวงแหวนรอบในของกรุงเทพฯ ความยาวกว่า 45 กิโลเมตร เริ่มเปิดใช้งานใน พ.ศ. 2519 สร้างขึ้นตามกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงห่วงใยชาวกรุงเทพฯ และปริมณฑล ที่จะต้องประสบปัญหาการจราจร

ความเป็นมาของถนนรัชดาภิเษก

- ปี พ.ศ. 2514 “จอมพล” ถนอม กิตติขจร” นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้เข้าเฝ้าเพื่อกราบบังคมทูลเรื่องพระราชพิธีรัชดาภิเษก (SILVER JUBILEE) โดยรัฐบาลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตสร้างพระบรมราชานุสรณ์ น้อมเกล้าฯ ถวายเนื่องในมหามงคลสมัยพระราชพิธีรัชดาภิเษกที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 25 ปี
- แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชประสงค์ให้สร้างถนนเพิ่มขึ้นแทน ให้เป็นถนนวงแหวนรอบกรุงเทพฯ ๙ และมีถนนออกจากศูนย์กลางไปรอบตัวตัดกับวงแหวนเหล่านั้น เพื่อพระราชทานเป็นของขวัญแก่ประชาชนแทนการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ โดยมีพระราชดำริความตอนหนึ่งว่า

“ขอเถิด อนุสาวรีย์อย่าเพิ่งสร้าง สร้างถนนดีกว่า สร้างถนนเรียกว่าวงแหวน เพราะมันเป็นความฝัน เป็นความฝันมาตั้งนานแล้ว เกือบ 40 ปี อยากสร้างถนนวงแหวน...”

ถนนรัชดาภิเษกสร้างเสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2536 โดยใช้ระยะเวลาในการก่อสร้าง 23 ปี ถนนเส้นนี้ช่วยแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดของกรุงเทพฯ ๙ ชั้นในให้คลี่คลายไปได้อย่างมาก อีกทั้งยังช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่สัญจรเข้า-ออกระหว่างใจกลางเมืองกับชุมชนส่วนนอก ตลอดจนถึงผู้ที่มาจากต่างจังหวัดให้สามารถเดินทางผ่านกรุงเทพฯ ๙ ออกไปได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น

วันที่ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๑๓, ๓๑ ธ.ค. ๒๕๑๓, ๑๘ ธ.ค. ๒๕๑๔ - เสด็จฯตรวจเยี่ยมการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำน่านที่บ้านปอน กม.๑๐๔ สายน่าน - ปัว - ทุ่งช้าง

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จฯ บ้านปอน อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน ทรงเยี่ยมให้กำลังใจทหาร-ตำรวจ ที่ปฏิบัติการต่อสู้ผู้ก่อการร้ายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์ไปยัง บ้านปอน อำเภอทุ่งช้าง และบ้านน้ำยาว อำเภอปัว จังหวัดน่าน เพื่อทรงเยี่ยมทหาร ตำรวจ และราษฎรที่ ซึ่งในพื้นที่ดังกล่าว อยู่ในเขตปฏิบัติการปราบปรามผู้ก่อการร้าย นอกจากนี้ ยังได้**เสด็จทอดพระเนตรรถแทรกเตอร์ตีนตะขาค**ที่ผู้ก่อการร้ายลอบยิงจนชำรุดในพื้นที่เขตทางหลวง และทอดพระเนตรความเสียหายของเส้นทางที่ถูกผู้ก่อการร้ายคุกคาม บนถนนหมายเลข 1080 สายน่าน - ปัว - ทุ่งช้าง - ปอน - ห้วยโก๋น ภายหลังได้ตรวจเยี่ยมบริเวณฐานปฏิบัติการ มีพระราชปฏิสันถารกับทหารและเจ้าหน้าที่กรมทางหลวงทุกคนแล้ว จากนั้นเสด็จฯ ยังเขื่อนภูมิพล เพื่อประทับแรม ณ เขื่อนภูมิพล

วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๔

- เสด็จเยี่ยม จนท.กรมทางหลวงที่ถูกผู้ก่อการร้ายซุ่มโจมตีในการก่อสร้างทางสาย ปง - ดอนชัย - บ้านแสะ ที่โรงพยาบาลเชียงคำ จ.เชียงราย ทรงประดับเหรียญพิทักษ์เสรีชนแก่ เจ้าหน้าที่กรมทางหลวงด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เอง

เยี่ยมทหาร-ตำรวจ พระราชทานเหรียญคนงานกรมทาง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าวิมลวงศาภรณ์โดยรถยนต์พระที่นั่งจากภูฝิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ ไปยังลานจอดเฮลิคอปเตอร์แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจที่ปฏิบัติราชการปราบปรามผู้ก่อการร้าย และเจ้าหน้าที่กรมทางหลวงกับทรงเยี่ยมราษฎรและชาวเขาที่บ้านน้ำมิน ที่เชียงคำและที่ท่าข้าม จังหวัดเชียงราย

เมื่อวันเสาร์ที่ 25 ธันวาคม 2514 เวลา 9.15 น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าวิมลวงศาภรณ์โดยรถยนต์พระที่นั่งจากภูฝิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ ไปยังลานจอดเฮลิคอปเตอร์แล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจที่ปฏิบัติราชการปราบปรามผู้ก่อการร้าย และเจ้าหน้าที่กรมทางหลวง กับทรงเยี่ยมราษฎรและชาวเขาที่บ้านน้ำมินที่เชียงคำและที่ท่าข้าม จังหวัดเชียงราย

เวลา 11.45 น. เอลิคอปเตอร์พระที่นั่งถึงสนามบินบ้านเชียงบาน ณ ที่นั้น นายเจ็ลยา วัชรพุกก์ อธิบดีกรมทางหลวง พันตำรวจโท ชวฤทธิ์ สุวิสุทธิ์ รองผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย พันตรีชอบ มงคลรัตน์ นายอำเภอเชียงคำ พันตรีประชัน อนันต์สุรกาล ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 7 เข้าเฝ้าฯ กราบบังคมทูลถวายรายงานตามลำดับ แล้วประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จฯ ไปยังโรงพยาบาลเชียงคำ ทรงเยี่ยมเจ้าหน้าที่กรมทางหลวงและผู้ใหญ่บ้านที่บาดเจ็บ เนื่องจากถูกผู้ก่อการร้ายลอบยิงเมื่อวันศุกร์ที่ 24 ธันวาคม 2514 เหตุเกิดห่างจากบ้านน้ำมินซึ่งเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมทหารเพียง 3 กิโลเมตร ในโอกาสนี้ทรงกลัดเหรียญพิทักษ์เสรีชนพระราชทานแก่เจ้าหน้าที่กรมทางหลวงที่บาดเจ็บ 5 คน และแก่นายยศ บัวเย็น ผู้ใหญ่บ้านแอะอำเภอเชียงคำ และพระราชทานถุงของขวัญและเงินแก่บรรดาผู้ได้รับบาดเจ็บเหล่านั้น นอกจากนี้ได้พระราชทานเงินแก่ภริยาเจ้าหน้าที่กรมทางหลวง ที่เสียชีวิตจากการลอบยิงของผู้ก่อการร้าย ในคราวเดียวกันนี้ด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีกระแสพระราชดำริสแก่บรรดาเจ้าหน้าที่กรมทางหลวงที่มารอเฝ้าฯ อยู่ ณ โรงพยาบาลเชียงคำ ทรงชมเชยบรรดาเจ้าหน้าที่เหล่านั้นที่ปฏิบัติราชการด้วยความเสียสละ เมื่อเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมโรงพยาบาลแล้ว ประทับรถยนต์พระที่นั่งไปยังกองบังคับการตำรวจชายแดนกองร้อยที่ 3 เขต 5 พระราชทานถุงของขวัญแก่บรรดาตำรวจชายแดน แล้วต่อจากนั้นอธิบดีกรมทางหลวงนำเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตร รถยนต์บรรทุกของกรมทางหลวงที่ถูกผู้ก่อการร้ายลอบยิงอันเป็นผลให้เจ้าหน้าที่กรมทางหลวงบาดเจ็บ และเสียชีวิตดังกล่าวข้างต้น ต่อจากนั้นเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรที่มารอเฝ้าฯ รับเสด็จแล้วประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งไปยังบ้านท่าข้าม ตำบลปอ อำเภอเชียงของ

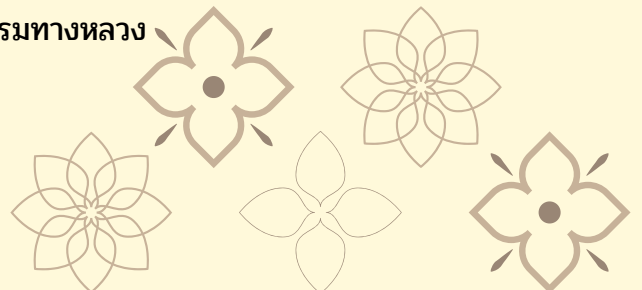

รหัสดัชชัย ๑

ในวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ.๒๕๑๖ ขณะทีนางจันทร์สม อินภิรมย์ หรือ “พี่ใหญ่” ที่พนักงานวิทยุกรมทางหลวงต่างคุ้นเคย กำลังปฏิบัติ หน้าที่อยู่นั้น ได้มีวิทยุจาก “เดโชชัย ๑” ติดต่อเข้ามา จึงได้เรียกวิทยุทุกเครือข่ายของกรมร่วมรับฟังด้วยความตื่นเต้น เพราะ “เดโชชัย ๑” คือพระนามเรียกขานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช จากนั้นทุกคนก็ได้ยินพระกระแสรับสั่งว่า...

“สวัสดิ์ปีใหม่พี่ใหญ่และเจ้าหน้าที่วิทยุทุกคนขอให้มีความสุขตลอด หวังครอบครัวให้มีพลานามัยสมบูรณ์ แข็งแรงปลอดภัย มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ สวัสดิ์”

ในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ต่อๆ มา พนักงานวิทยุกรมทางหลวงก็ยิ่งได้รับพระราชทานพรปีใหม่ติดต่อกันมาอีกหลายปี...ยังความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นแก่พนักงานวิทยุกรมทางหลวง

“สวัสดีปีใหม่ พี่ใหญ่และเจ้าหน้าที่วิทยุทุกคน
ขอให้มีความสุขตลอดทั้งครอบครัวให้มีพละนาบียสมบูรณ
แข็งแรง ปลอดภัย มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ สวัสดี”

หนังสือร้อยเรื่องในรอยจำ

โดยมีข้อมูล จาก หนังสือร้อยเรื่องในรอยจำ ได้บันทึกเรื่องราวไว้ว่า

กล่าวกันว่า "พี่ใหญ่" หรือ นางจันทร์สม อินทิมย์ เป็นพนักงานวิทยุที่มีความรับผิดชอบสูงยิ่ง ทำงานตลอดอด
ยี่สิบสี่ชั่วโมงก็ว่าได้ เพราะมีวิทยุติดตัวอยู่เสมอ ไม่ว่าจะทำธุระส่วนตัวใด ๆ ไม่เว้นแม้แต่ยามนอน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงสดับฟังการรับส่งข่าวของ "พี่ใหญ่" ที่รับฟังข่าวและผ่านข่าวให้หน่วยงานอื่นที่
ปฏิบัติงานในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลและอยู่ในเขตศุภคามาของผู้ก่อการร้ายอย่างไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย จึงมีรับสั่งถาม
พลตรีประถม บุรณศิริ อดีตอธิบดีกรมทางหลวง ว่า "พี่ใหญ่" คือใคร

และรับสั่งให้ศูนย์สื่อสารสวนจิตรลดา ส่งวิทยุ ชมเชยการปฏิบัติงานของ "พี่ใหญ่"

วันขึ้นปีใหม่ พ.ศ.2516 ขณะที่ "พี่ใหญ่" และพนักงานวิทยุกรมทางหลวงในภาคเหนือปฏิบัติงานอยู่นั้น ก็ได้ยิน
เสียงเรียกที่ไม่คุ้นเคยดังมาจากเครื่องรับ

"พิษณุโลก พิษณุโลก"

"พี่ใหญ่" ยังไม่ได้ขานตอบ เนื่องจากเสียงนี้ไม่เคยได้ยินมาก่อน

"พี่ใหญ่ พี่ใหญ่"

เมื่อเสียงเดิมเรียกมาอีก คราวนี้ "พี่ใหญ่" จึงขานรับ

"ตอบค่ะ ไม่ทราบมาจากหน่วยไหนคะ"

"จากเดชชัย 1"

คราวนี้ "พี่ใหญ่" ถึงกับชะงัก เธอเรียกให้ทุกศูนย์บิดคลื่นไปช่อง 12 โดยด่วน
ระหว่างนั้นเธอรวบรวมความกล้าถามย้ำอีกครั้งว่า

"จากเดชชัย 1 นะ"

ผู้ฟังทุกคนเงิบกริบเพื่อรอฟังคำตอบจากปลายทาง ทว่าในหัวใจทุกดวงเต้นระทึก

เหมือนจะหลุดออกมานอกอก เพราะทราบดี "เดชชัย 1" คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แทนคำตอบ "เดชชัย 1" พระราชทานพรปีใหม่ด้วยพระสุรเสียง อันทำให้ผู้ฟังขนลุกชู

"สวัสดีปีใหม่ พี่ใหญ่และเจ้าหน้าที่วิทยุทุกคน ขอให้มีความสุขตลอดทั้งครอบครัวให้มีพละนาบียสมบูรณแข็งแรง
ปลอดภัย มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ สวัสดี"

วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ - เสด็จฯ เยี่ยมการก่อสร้างทางสายลำปาง-เด่นชัย ของศูนย์เครื่องมือกลลำปาง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรทางสายลำปาง - เด่นชัย ซึ่งกำลังก่อสร้างในเขตพื้นที่บ้านบางมะโอ ตำบลดอนไฟ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง และประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังหัวงาน โครงการก่อสร้างทางสายลำปาง - เด่นชัย ในพื้นที่บ้านแม่แรม ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง เป็นโครงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศออสเตรเลียภายใต้แผนโคลัมโบ เพื่อก่อสร้างทางสายลำปาง - เด่นชัย เป็นระยะทาง ๗๖ กิโลเมตร อันจะทำให้สามารถย่นระยะทางได้ถึง ๑๐๐ กิโลเมตร จากเดิมที่ต้องอ้อมไปทางอำเภองาว ดำเนินงานโดยศูนย์เครื่องมือกลลำปาง กรมทางหลวง

ในโอกาสนี้ได้มีพระราชปฏิสันถารกับเจ้าหน้าที่กรมทางหลวงและนายช่างโครงการชาวออสเตรเลียและครอบครัว และทอดพระเนตรแผนที่โครงการ แผนผังจำลองสภาพภูมิประเทศของโครงการตลอดจนทอดพระเนตรการะเบิดหินในการปฏิบัติงานก่อสร้างทาง โดยมีอธิบดีกรมทางหลวงกราบบังคมทูลรายงาน จากนั้นประทับรถยนต์พระที่นั่งเสด็จพระราชดำเนินกลับ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หยุดรถยนต์พระที่นั่งเพื่อทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดแพร่และลำปาง ที่มารอรับเสด็จอยู่สองข้างทาง

**วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๑ - เสด็จฯ ทางพระราชดำริสายบ้านวาก - บ้านใหม่ - บ้านแม่ตะไคร้ ในพื้นที่
อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ และ อ.แม่ท่า จ.ลำพูน ทรงพบคณะตรวจราชการของอริบตีเจลิยว วัชรพุกก์
โดยบังเอิญระหว่างทาง**

**"...ทางพอใช้ได้ ปรับปรุงอีกไม่มากนักจะสะดวกขึ้นอยากจะให้ซ่อมสะพานบนเส้นทางชนบทฝั่งโน้น เพราะชำรุดอยู่
จะได้ไปพัฒนาสร้างอ่างเก็บน้ำ..."**

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรับสั่งเมื่อต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ กับนายเจลิยว วัชรพุกก์ อริบตีกรมทางหลวงสมัยนั้น ครั้งเมื่อเสด็จฯ แปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ว่า เส้นทางข้ามภูเขาระหว่างบ้านเปาสามขา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ไปยังอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตรเศษ เป็นทางลาลองอยู่นานแล้ว ตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ถ้าได้ปรับปรุงให้ใช้ได้จะช่วยราษฎรทั้ง ๒ ฝั่งของภูเขาให้สามารถไปมาหาสู่กันได้สะดวก ขอให้พิจารณาดูว่าจะทำได้หรือไม่ นายเจลิยวได้มอบหมายให้นายช่างแขวงการทางลำพูนไปตรวจสอบแล้วรายงานให้ทราบ ต่อมาเมื่อ ๖ มีนาคม ๒๕๒๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ถามนายเจลิยว ว่า "ทางข้ามภูเขาที่อำเภอสันกำแพงที่เคยบอกไว้ เสร็จหรือยัง" เมื่อทรงได้รับคำกราบบังคมทูลว่าจะทำให้เสร็จใน ฤดูแล้งนี้ ก็ได้มีพระราชดำรัสว่า "แล้งนี้ละ ไม่ใช่แล้งปีหน้า และอาจจะขีมือเตอร์ไซค์ไปเองเร็ว ๆ นี้"

ในคืนนั้น อริบตีกรมทางหลวงได้โทรศัพท์ ทางไกลจากพิษณุโลก สั่งการให้นายช่างแขวงการทางลำพูนรีบส่งรถแทรกเตอร์ไปซ่อมทางสายนี้ด่วนที่สุด หลังจากนั้นอีก ๔ วัน ขณะที่นายเจลิยว และคณะได้เดินทางมาตรวจงานทางสายนี้ ได้พบตำราวจที่เฝ้ารายทาง จึงทราบว่ามีขบวนเสด็จฯ ซึ่งได้เดินทางข้ามภูเขาไปแล้ว แต่ยังไม่กลับมา คณะของนายเจลิยวได้หยุดรถที่ยอดเนินเขาแห่งหนึ่งเพื่อตรวจสอบเส้นทางกับแผนที่ระวางภาพถ่ายทางอากาศ และได้รับทราบทางวิทยุตำราวจที่นำ เสด็จฯ ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกำลังเสด็จฯ กลับทางเส้นเดิม ขณะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขับรถยนต์พระที่นั่งขับเคลื่อน ๔ ล้อ เสด็จฯ ผ่านมาถึงจุดดังกล่าว ทรงหยุดรถยนต์พระที่นั่งแล้วเสด็จฯ ลงมา มีพระราชปฏิสันถารกับคณะเจ้าหน้าที่กรมทางหลวงอยู่ประมาณ ๓๐ นาที และก่อนที่จะเสด็จฯ กลับได้มีรับสั่งว่า "...ทางพอใช้ได้ ปรับปรุงอีกไม่มากนักจะสะดวกขึ้น อยากจะให้ซ่อมสะพานบนเส้นทางชนบทฝั่งโน้น เพราะชำรุดอยู่ จะได้ไปพัฒนาสร้างอ่างเก็บน้ำ..."

อีก ๔๐ วันต่อมา กรมทางหลวง โดยแขวงการทางลำพูน ได้ปรับปรุงทางสายนี้ให้เป็นถนนลูกรังมาตรฐาน และต่อมาได้มีการปรับปรุงเป็น ทางลาดยาง และเรียกทางสายนี้ว่าทางหลวงหมายเลข ๑๒๒๙ ตอนบ้านวาก-บ้านใหม่-บ้านแม่ตะไคร้ ทำให้การสัญจรของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัยยิ่งขึ้น ตามพระราชประสงค์ของพระองค์

เหตุการณ์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขับรถยนต์พระที่นั่งมาพบคณะตรวจราชการของอริบตีกรมทางหลวงบนยอดเขาโดยบังเอิญใน ครั้งนั้น เป็นที่ทราบกันดีในหมู่ข้าราชการระดับสูงหลายฝ่าย หลายท่าน เนื่องจากทรงมีกระแสพระราชดำรัสถึงเรื่องนี้อยู่บ่อยครั้งและทรงชมเชยการ ทำงานอย่างเข้มแข็งจริงจังของนายเจลิยว วัชรพุกก์ อริบตีกรมทางหลวง อยู่เสมอ ต่อมาได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ ให้แก่นายเจลิยว วัชรพุกก์ เมื่อ ๕ พฤษภาคม ๒๕๒๑ ซึ่งข้าราชการระดับอริบตีน้อยท่านนักที่จะมีโอกาสเช่นนี้ นอกจากพระราชดำริในการก่อสร้างทางดังกล่าวข้างต้นแล้ว

นอกจากนั้นยังมีโครงการพระราชดำริเกี่ยวกับกรมทางหลวง เน้นการพัฒนาเส้นทางคมนาคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ปัญหาจราจร การสร้างทางเชื่อมพื้นที่ห่างไกลอีกมากมาย

ทางสายอำเภอรามัน-บ้านดาโต๊ะทะเล-อำเภอรือเสาะ

ในช่วง พ.ศ. 2513 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ทรงเยี่ยมราษฎร ทหาร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่กรมทางหลวงทางภาคใต้ ซึ่งนายเจลิยว วัชรพุกก์ อธิบดีกรมทางหลวงในสมัยนั้น กล่าวไว้ในหนังสือ "คือเส้นทางสร้างชาติไทย 84 ปี กรมทางหลวง" ว่า...พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรินำแนวทางสายหนึ่งที่ควรจะทำก่อสร้าง และมีบางตอนเป็นที่ลุ่มแต่ถมดินคันทางได้ นั่นคือ ทางสายอำเภอรามัน- บ้านดาโต๊ะทะเล-อำเภอรือเสาะ และพระองค์ทรงรอบรู้ภูมิประเทศบริเวณนั้นเป็นอย่างดี ซึ่งนายเจลิยวได้กราบบังคมทูลว่า สภาพทางยังเป็นทางก่อสร้างอยู่ และได้จัดให้เข้าอยู่ในโครงการเงินกู้ธนาคารโลก ขณะนี้ได้ใส่ลูกรังไว้แล้ว รถยนต์วิ่งผ่านได้ตลอดปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรับสั่งว่า "เห็นมีแต่หลานรังเท่านั้น" ครั้งนั้นนายเจลิยวกล่าวว่ามีลูกรังมาก นึกไม่ออกว่าคำว่าหลานรังคืออะไร แต่ต่อมาก็นึกได้ว่า แม่รัง หมายถึงลูกรัง ก้อนใหญ่ และลูกรัง คือ ลูกรังขนาดเล็กขนาดต่าง ๆ คุลละกัน ดังนั้นคำว่า หลานรัง คงหมายถึงลูกรังที่มีขนาดละเอียดมากนั่นเอง และทางคงจะ ลื่นมากหรือติดหล่มเวลาฝนตกหนัก ต่อมานายเจลิยวได้กราบบังคมทูลว่า ได้เลือกลูกรังที่ดีไปใส่เพิ่มเติมโดยเร็ว เพื่อไม่ให้ทางลื่น แต่จะไม่ลงทุน ทำดีมากนัก เพราะมีโครงการจะสร้างเป็นถนนลาดยางอยู่แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้รับสั่งกับคุณหญิงเลอศักดิ์ สมบัติศิริ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงคมนาคมสมัยนั้นว่า "อธิบดีเขายิ้มสายนะ" เป็นพระอารมณ์ขันอย่างหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อพลสกนิกรของพระองค์ เพื่อให้บรรยากาศการเข้าเฝ้าฯ ไม่เคร่งเครียด หรือมีความวิตกกังวลมากนัก

ทางสายปราจีนบุรี-เขาใหญ่

ประมาณ พ.ศ. 2519 ได้เกิดเหตุการณ์ไม่สงบบริเวณชายแดนด้านติดต่อเขมร มีการปะทะและแทรกซึมเข้ามาปลุกกระดมประชาชน และผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภายในประเทศทางด้านตะวันออกเริ่มเข้ามามีบทบาทและแผ่ขยายอิทธิพลถึงเขตอำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ตลอดจน มีแนวโน้มที่จะรุกคืบหน้าเข้าไปยังจังหวัดนครนายกและจังหวัดสระบุรีต่อไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรับสั่งให้นายเจลิยว วัชรพุกก์ อธิบดีกรมทางหลวง รวมทั้งอธิบดีกรมป่าไม้และอธิบดีกรมชลประทาน เข้าเฝ้าฯ ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ ใน พ.ศ. 2520 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับกับพื้นห้อง มีแผนที่รูปถ่ายทางอากาศแผ่นใหญ่วางอยู่ พระองค์รับสั่งถึงความจำเป็น ที่จะต้องมีเส้นทางให้รถยนต์ทหารผ่านได้ระหว่างปราจีนบุรี-เขาใหญ่ โดยให้เชื่อมต่อกับทางสายปากช่อง-เขาใหญ่ เส้นทางดังกล่าวจะต้องผ่านใกล้ น้ำตกเหวนรก รับสั่งให้ศึกษาพิจารณาว่าระดับทางตอนใกล้เหวนรูกนั้นควรใช้ระดับใด เพราะในอนาคต อาจมีการสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำสำหรับ มาตรฐานทางสายนี้ควรสร้างให้รถยนต์บรรทุกของทหารผ่านได้โดยปลอดภัย และไม่ควรมียินยอมให้รถบรรทุกสินค้าใช้เส้นทางสายนี้ เพราะจะรบกวนสัตว์ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติ ต่อมาไม่นาน มีเจ้าหน้าที่ระดับสูงขององค์การระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองอุทยานและสัตว์ป่าได้เข้าพบนายเจลิยว วัชรพุกก์ และให้ความเห็นว่าไม่ควรสร้าง แต่นายเจลิยวได้อธิบายเหตุผลต่าง ๆ รวมทั้งความจำเป็นต้องทำเพราะเป็นเรื่อง ความมั่นคงของชาติ และกรมทางหลวงใช้เวลาศึกษาแนวทางที่เหมาะสมและสำรวจออกแบบอยู่ปีเศษ จึงเริ่มงานก่อสร้างใน พ.ศ. 2523 แล้วเสร็จ ประมาณ พ.ศ. 2525

ต้น พ.ศ. 2527 ณ พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายเจลิยว วัชรพุกก์ เข้าเฝ้าฯ และมีรับสั่งถึงทางสายนี้ว่า กรมทางหลวงสร้างทางสายนี้ใหญ่โตไปหน่อย เขตทางตอนใดที่ยังโล่งอยู่ควรทำให้เป็นพื้นที่สีเขียว เช่น ปลูกต้นไม้เพิ่ม เต็ม และควรจำกัดความเร็วของรถเพื่อรักษาชีวิตของสัตว์ป่า รถยนต์มักวิ่งเร็ว รถจักรยานยนต์ก็มีเสียงดังรบกวนสัตว์ป่ามาก นายเจลิยว ซึ่งขณะนั้น ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้กราบบังคมทูลว่า การที่ต้องสร้างถนนแบบดังกล่าวเพื่อความปลอดภัย และก็ได้พยายาม รักษาต้นไม้เดิมเป็นส่วนมาก และกรมทางหลวงได้ปักป้ายจำกัดความเร็วและป้ายเตือนเกี่ยวกับทางเดินผ่านของสัตว์ป่าไว้ด้วยแล้ว ซึ่งการตั้งด่าน ตรวจยวดยานที่จะเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติมีความจำเป็นมาก จะต้องแนะนำและกวดขันการปฏิบัติของผู้ใช้ยวดยาน

ทางสายบ้านสามแยก-อำเภอสุโขทัย ทางสาย บ้านชากอ-นิคมพัฒนาภาคใต้

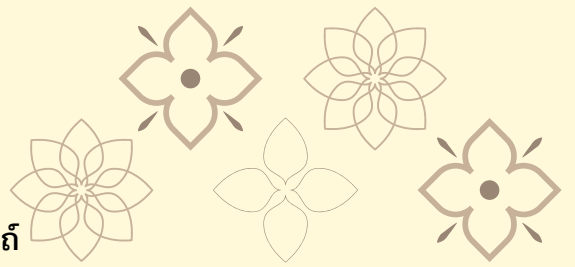
เมื่อ พ.ศ. 2521 นายเฉลียว วัชรพุกก์ พร้อมด้วยข้าราชการกรมทางหลวง ได้เข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระตำหนักทักษิณ ราชนิเวศน์ พระองค์ท่านทรงใช้พระหัตถ์จับข้อมือนายเฉลียวและตรัสว่า มาดูแผนที่กันหน่อย และทรงหยิบแผนที่รูปถ่ายทางอากาศขนาดแผ่นกระดาษ ฟลุสเก็บขึ้นมา จากนั้นทรงชี้แนวทาง 3 สายที่ทรงขีดเส้นดินสอไว้เป็นเส้นหลัก คือทางสายอำเภอระแงะ-บ้านดงญอ-นิคมพัฒนาภาคใต้ ทางสาย บ้านสามแยก-อำเภอสุโขทัย และทางสายบ้านชากอ-นิคมพัฒนาภาคใต้ รับสั่งว่าทาง 3 สายนี้สมควรจะต้องพัฒนาให้ไปมาได้สะดวก ให้กรมทางหลวงพิจารณาด้วย นายเฉลียวกราบบังคมทูลว่าได้เดินทางไปตรวจสอบสภาพทางสายนี้มาแล้ว และจะดำเนินการตามพระราชประสงค์ต่อไป ต่อมากรมทางหลวงก็รับมอบทาง 2 สายจากจังหวัดนราธิวาส และเริ่มดำเนินการใน พ.ศ. 2522 ส่วนทางสายบ้านชากอ-นิคมพัฒนาภาคใต้ พิจารณาแล้วว่าสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาค่อนข้างชัน และต้องใช้งบประมาณมาก ควรใช้เส้นทางที่มีอยู่แล้ว ติดต่อกันได้ไปก่อน

นอกจากพระราชดำริในการก่อสร้างทางดังกล่าวข้างต้นแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงมีพระราชดำริให้ก่อสร้าง ปรับปรุงทางต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ระหว่าง พ.ศ. 2521

- สามแยกดอยอินทนนท์ ที่ กม. 30 อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
- สามแยกทางหลวงหมายเลข 107 ที่ กม. 140 ดอยอ่างขาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
- ทางหลวงหมายเลข 1072 สายลาดยาว-ศาลเจ้าไก่ต่อ-เขานกัณ-บ้านคลองลาน อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
- ทางหลวงหมายเลข 1109 สายวังเจ้า-โละโตะ จังหวัดนครสวรรค์
- ทางหลวงหมายเลข 1103 สายอำเภอสี-อำเภอดอยเต่า-อำเภอฮอด อำเภอสี จังหวัดลำพูน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
- สามแยกทุ่งสมอ-เขาค้อ ที่ กม. 5 บ้านก่อไผ่-บ้านเขาโปกหล่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
- สายทุ่งข้าวหาง-แม่ลอย (แม่อ่าว-ห้วยไฟ-แม่ลอย) อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
- สายอำเภอแม่ทา-บ้านใหม่-เขื่อนแม่ทา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
- ทางหลวงหมายเลข 1143 สายนครไทย อำเภอชาติตระการ บรรจบทางหลวงหมายเลข 1047 อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์
- สายปอน-น้ำเลียง-สบปิ่น-ห้วยโก๋น อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน
- สายอำเภอปัว-ศิลาเพชร-บ้านหลักลาย-บ้านบ่อเกลือใต้-บ้านบ่อเกลือเหนือ บ้านห้วยโก๋น อำเภอปัว อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน
- สายห้วยป่า-บ้านแค้ว อำเภอแม่จริม อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
- สายแม่จริม-บ้านนาเซียง-บ้านน้ำว่า-บ้านน้ำปาง-บ้านน้ำลาน-บ้านน้ำปูน จังหวัดน่าน
- สายอำเภอแม่แจ่ม-ขุนยวม-ดอนแม่แจ่ม-บ้านแม่นาจร อำเภอแม่จริม จังหวัดเชียงใหม่
- ทางหลวงหมายเลข 2023 สายอำเภอกุมภวาปี-อำเภอศรีธาตุ-อำเภอท่าคันโท อำเภอกุมภวาปี อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
- ทางหลวงหมายเลข 2023 สายอำเภวาริชภูมิ-บ้านตาดภูวง-กิ่งอำเภอวังสามหมอ อำเภอกุมภวาปี กิ่งอำเภอวังสามหมอ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
- สายโรงเรียนวลัย บ้านป่าเต็ง บ้านป่าละอู โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ ห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี
- ทางหลวงหมายเลข 4166 สายบ้านทอน บ้านรังมดแดง บรรจบทางหลวงหมายเลข 42 บ้านกอตอ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส กิ่งอำเภอไม้แก่น อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
- สายบ้านโรงเหล็ก-บ้านห้วยพาน-ปากลง อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ทางหลวงพัฒนาแบบที่ 1 บ้านสบวิน บ้านห้วยตอง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
- สายตรอน-บ้านแสนขัน อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์

พ.ศ. 2522

- สายบ้านแสนขัน-บ้านป่าคาย-บ้านน้ำนี้ อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี
- ทางหลวงหมายเลข 2009 สายอำเภอท่าคันโท-บ้านห้วยยาง อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
- สายวัดสารวิทย์-บ้านสูงเนิน-บ้านโพ-บ้านคำมูล อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดกาฬสินธุ์
- ทางหลวงหมายเลข 2009 สายอำเภอห้วยเม็ก-บ้านคำไฮ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
- สายบ้านทุ่งคลอง-บ้านนาไร่เดียว อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดกาฬสินธุ์
- ทางหลวงหมายเลข 2049 สายสี่แยก อำเภอสมเด็จ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
- สายบ้านหนองหญ้าไซ-ดงบัง จังหวัดกาฬสินธุ์
- ทางหลวงหมายเลข 3301 สายบ้านหนองพลับ-หนองกระทุ่ม บ้านยางชุม อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
- สายบ้านสาระเห็ด-บ้านยางชุม-บ้านห้วยโสภ (แยกจากทางของกรมชลประทาน จากแยกเพชรเกษมเชื่อมเพชรบุรีเข้าบ้านสาระเห็ด) อำเภอ ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- สายปราจีนบุรี-เขาใหญ่ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก จังหวัดนครราชสีมา
- ทางหลวงหมายเลข 4167 สายบ้านป่าไม้-กิ่งอำเภอไม้แก่น บรรจบทางหลวงหมายเลข 42 (บ้านต้นไทร) อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส กิ่งอำเภอไม้แก่น อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
- ทางหลวงหมายเลข 4168 สายแยกทางหลวงหมายเลข 42 บ้านต้นไทร บรรจบทางหลวงหมายเลข 4060 บ้านดา โละดรามัน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
- ทางหลวงหมายเลข 4155 สายบ้านทอน อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส
- สามแยกทางหลวงหมายเลข 410 บ้านซากอ-บ้านกาเตาะ-นิคมช่วยตนเองพัฒนาภาคใต้ กิ่งอำเภอสุคีริน อำเภอแว้ง อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา
- สายบ้านห้วยพาน-อ่าวกรุงชิง-เขาหลวง-ตอน 1-2 จังหวัดนครศรีธรรมราช
- สายบ้านท่าพุด-เขาหลวง-พิปูน ตอน 1-2 กิ่งอำเภอพรหมคีรี อำเภอเมือง อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ทางหลวงหมายเลข 4055 และ 4155 สายระแงะ-ดุชงยอ-บ้านจะแนะ-นิคมช่วยตนเองพัฒนาภาคใต้ กิ่งอำเภอสุคีริน อำเภอแว้ง อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส
- ทางหลวงหมายเลข 4115-ดุชงยอ-ลูโป๊ะ-ลาเซาะ-นิคมพัฒนาภาคใต้นราธิวาส

พ.ศ. 2523

- สายอำเภอแม่พริก-บ้านก้อทุ่ง จังหวัดลำปาง
- ทางหลวงหมายเลข 2093 สายอำเภอศรีธาตุ-กิ่งอำเภอวังสามหมอ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดกาฬสินธุ์
- ทางพัฒนาแบบที่ 1 บ้านห้วยตอง-บ้านแม่แสด อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
- ทางพัฒนาแบบที่ 1 บ้านดงสามหมื่น-บ้านวัดจันทร์ จังหวัดเชียงใหม่
- ตอนนิคมพัฒนาภาคใต้-บันไอบาโจ-โต๊ะโมะ กิ่งอำเภอสุคีริน อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส แขวงการทางนราธิวาส

พ.ศ. 2528 เส้นทางบ้านห้วยผา-ห้วยผึ้ง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สืบเนื่องจากแนวพระราชดำริที่ว่าการจะให้ประชาชนพึ่งตนเองต้องมีโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนหนทาง เป็นปัจจัยรองรับ ด้วยแนวพระราชดำรินี้ ทำให้กรมทางหลวงได้มีโอกาสรับใช้เบื้องพระยุคลบาทอย่างใกล้ชิดหลายครั้งหลายครา พระเมตตาธิคุณของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงเป็นตำนานเล่าขานในหมู่ข้าราชการกรมทางหลวงด้วยความปลื้มปิติตลอดมา

